

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Piskó

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Piskó

Baranya megye

Sellyei járás

Szervezet neve: Katolikus Karitás - Caritas Hungarica

Dátum: 2022. május

 <p>A map showing the location of Piskó in Hungary. It is situated near Lúzsok and the Dráva river. The map includes labels for 'Lúzsok', 'Piskó', 'RORSZÁG', and 'Dráva'.</p>	<p>Terület: 12 km² Lakónépesség: 240 fő Jogállás: község Járás: Sellyei Megye: Baranya</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
 <p>A detailed map of Piskó showing land parcels, roads, and infrastructure. The map is color-coded with yellow, orange, and red.</p>	 <p>A map of Piskó showing the settlement boundary and surrounding areas. The map includes labels for 'Piskó' and '58.22'.</p>
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Piskó	
Megye	Baranya	
Járás	Sellyei	
Programba vonás köre	2	
Szervezet neve	Katolikus Karitás - Caritas Hungarica	
Lakosságszám (2021)	228	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	99%	
15 év alattiak aránya (2021)	20,2%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	88%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	18%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	211%	
Lakásszám (2011)	83	
Üres lakások száma (2011)	4	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	56	
Lakások száma (2019)	83	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	64	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	78	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0	
WC nélküli lakások száma (2011)	44	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	4	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	130476 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	80%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2200000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	1	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	2	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója

Piskó Baranya megye déli részén, az Ormánságnak nevezett néprajzi tájegység nyugati részén, a Sellyei járásban fekszik. Vajszlótól (8 km-re) délnyugatra, Lúzsok és Vejti közt fekvő, Kemsével határos település. A térség legdélebbi fekvésű falvai közé tartozik, alig másfél-két kilométerre a Dráva folyótól, amely ezen a szakaszon Magyarország és Horvátország természetes határát képezi. Déli határszéle mintegy másfél kilométernyi szakaszon egybe is esik a déli országhatárral.

Területén található a Versági-tó néven ismert Dráva-holtág is, melynek 7 hektáros területe védett, a Ramsari egyezmény hatálya alá tartozik a közeli Cún–Szaporca-holtágrendszerrel együtt; a Duna–Dráva Nemzeti Park része.

A település külterületén az egykori vasfüggöny útvonalán nemzetközi kerékpárút halad.

A sellyei járás központtól 17 km távolságra fekvő, falu településképe rendezett, bár Piskón nincs különösebb nyoma a település szépítésének.

Piskón pár helyi jelentőségű vállalkozás van, amelyek a mezőgazdaságban dolgoznak. Egyik szántóföldi növénytermesztéssel a másik disznó hizlalással foglalkozik. Mindkét vállalkozás pár főt alkalmaz. A lakosság iskolai végzettsége behatárolja a lehetőségeiket. A településen kívül munkát vállalók a közeli Sellyére, Vajszlóra és Pécsre járnak dolgozni. Munkalehetőség mezőgazdasági vállalkozóknál minimális, jobban az idénymunka dominál

Mára a nagyarányú cigány lakosságú falu a fiatalodó kistelepülések közé tartozik. A roma népesség becsült aránya 98%. Baranyára jellemző a beás cigányság elterjedése, Piskón több vegyes házasság is van.

Piskó település helyzete közlekedési szempontból a többi környező településhez hasonlóan rossz. Habár nem zsákfalu, a buszok bemennek és visszamennek Vajszlóra, nincs a tömegközlekedés összekötve a környező településekkel, holott az utak ezt lehetővé tennék. Pécsre naponta öt járat megy, de mind átszállással (1, 2 vagy 3), a legkorábbi 06.07 perckor indul, a menetidő átlagosan másfél óra. Vissza Piskóra, Pécsről az utolsó 17.35 perckor indul, 1 óra 50 perces menetidővel. Hétvégén még rosszabb a helyzet, mivel kizárólag egy járattal lehet be- és visszajutni. A településeken falugondnoki szolgálat működik.

A közös önkormányzati hivatal székhelye Vajszló településen van, de a településen működik önkormányzati kirendeltség, ahol a településvezetési munkát 1 fő – közfoglalkoztatás keretében - teljes állásban dolgozó segíti. A település képviselő testülete a polgármesteren kívül négy főből áll.

A településen egy vegyesbolt található. Óvoda, iskola nincs, a postai szolgáltatás mobil postával vehető igénybe. Gyógyszertár nincs, az orvos 2 éve nem volt kint a településen.

Lakosságszám (2021)	228	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	99%	
15 év alattiak aránya (2021)	20,2%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	88%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	18%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	211%	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	130476 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	80%	

A Katolikus Karitasz felmérése alapján a lakónépesség 240 fő, melyben 78 háztartás található, a gyermekek és fiatalok száma (55 fő) több mint háromszorosa az idősekének (18 fő).

Lakók száma összetétele

Összesen:	240 fő felmért (145 bejelentett?)
0-14 éves	55 fő
15-59 éves	167 fő
65 +	18 fő
Összesen felmért:	240 fő

Az elmúlt években uniós és hazai forrásokból a következő főbb infrastrukturális fejlesztések valósultak meg: a temetőben felújításra került a ravatalozó, az önkormányzat mellett pedig a régi iskola épülete, mely ideiglenesen orvosi rendelőként funkcionál, a kötelező fenntartási időig. Megkezdődött a játszótér felújítása.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő;

1.2 A település szerkezetének leírása

Lényegében „2 főutcás település” (Kossuth Lajos és Petőfi Sándor utca), amely egy rövid mellékutcával (Dózsa György) egészül ki. A Kossuth L. u. páros – páratlan oldal egy nagy orsó alakú zöld területet foglal magában, régen állítólag ide hajtották és legeltették az állatokat. A központnak az a rész számít, ahol a Polgármesteri hivatal és iskola, a református templom, orvosi rendelő, bolt is található.

Az egész település szegregálnak tekinthető.

A településen 74 magánház található, de van több romos elhanyagolt, lakatlan ezekkel együtt 86 épület van. Döntő többsége 2 szobás, félkomfortos lakás. A komfort nélküli lakások száma Piskón 14 db. Életveszélyes, egészségre egyértelműen káros ingatlan kb. 5 található a településen.

A településeken a közművesítés összességében megfelelőnek mondható: a háztartások közel 100 %-ába be van vezetve az áram, áramlopásokról nem számolhatunk be. A települések ingatlanjainak 80%-ában van emésztő a szennyvíznek, viszont a víz nem mindenhol megoldott, összesen 64 háztartásba van bevezetve. Sokan a közkutakat használják. A faluban összesen hét közkút van, amiből 6 üzemel is, mert több lakóingatlanba nincs bevezetve a víz, vagy túl drágának találják a falubeliek vagy éppen felhalmozott tartozások miatt elzárták. Az elmúlt években pályázati forrásból jelentős mértékben tudták javítani az ivóvíz-minőséget, de a közkutak vizét ennek ellenére forralja minden háztartás fogyasztás előtt. A vezetékes gáz és szennyvíz csatorna nincs a faluban. Az egyedi szennyvíztisztító berendezés telepítése folyamatban van.

Lakások száma (2019)	83	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	64	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	78	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0	

Az önkormányzatnak nincsenek bérlakásai, a településen összesen 4 albérlő van, nincs is több ingatlan, ami lakhatásra alkalmas lenne. Több lakóingatlan is van melynek tisztázatlan a jogi háttere. A tulajdonviszonyok nem rendezettek előfordul, hogy régen megvásárolt ingatlanok nem a benne élők nevére szerepel, mert ezek a vásárlások nem hivatalos úton történtek. Vannak önkényes házfoglalók, beköltöznek üres házakba. Amennyiben a tulajdonos ez ellen hangot emel a házakat kifosztják. A településen kevésbé jellemző, illetve bújtatva jelenik meg az uzsora.

Lakásszám (2011)	83	
Üres lakások száma (2011)	4	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	

Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	56	
Lakások száma (2019)	83	
WC nélküli lakások száma (2011)	44	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	4	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2200000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	1	

Az épületek állapota kedvezőtlen, nagy részük kb. 50% szerkezetileg-, alaprajzilag is igen rossz minőségű, elhanyagolt. Az épületek egy részében a mai napig nincs fürdőszoba. Ezen a helyzeten a Katolikus Karitászt igyekszik segíteni, jelenleg is van épület melyben a fürdő kialakítása folyamatban van.

Az állomány kb. 15-20%-a mondható elfogadhatónak.

Az épületek egy része vályog, vagy vegyes falazatú.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- az egész település szegregátum;

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

A településen az elmúlt 10-15 évben nem valósult meg lakhatással kapcsolatos fejlesztés.

A fejezet fő következtetései

nem releváns

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

A polgármester együttműködő, teljes mértékben támogatja a településen belüli mobilizációt. A településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához nem fűződik érdeke.

Mivel még nem volt a településen sosem lakhatási beavatkozással kapcsolatos program, így javaslati szinten szeretne bevonódni a bérlők kiválasztásába. A program előnyének látja, hogy esetleg bővülne ingatlanokkal a település vagy jobb minőségű ingatlanok lennének.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete

Közmunka programban jelenleg 43 fő dolgozik. Június 15-én indul a Szigetvári Konzervgyárban idénymunka, melyre a foglalkoztatási mentor toboroz embereket. Pécsen 2 fő dolgozik őket céges buszok viszik a településről munkába. Ács és tetőfedő mellett idénymunkában 5-6 fő dolgozik, Hermatika Bt. 8 főt foglalkoztat a helyi sertés telepen 2 fő dolgozik, illetve a Katolikus Karitasz 3 helyi főt foglalkoztat.

A település háztartásai közül pontosan a felében nevelnek 18 éven aluli gyermeket, két család kivétellel mindnyájan részesülnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A gyermekes családok között tizenhárom olyan van, ahol három vagy több gyermek él. A településről minden óvodás és iskolás korú gyermek Vajszlóra jár nevelési- oktatási intézménybe. A középiskolások nagy része Sellyére jár, 3 fő aki kollégista Pécsen és 1 fő Mohácson. Piskón szinte minden család a szociálisan rászoruló, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (59 fő) és a közmunka programban (43 fő) való részvétel alapján.

A falugondnok naponta ebédet szállít az ezt megrendelő idős embereknek a vajszlói iskolából és a Baptista Szeretetszolgálat népkonyha programján belül mindenkinek, aki igényli.

A lakosság 50%-ának van közüzemi díjhátraléka, ez a víz kikötését és szűkítését jelenti. A villany a legtöbb családnál nem került kikapcsolásra a hátralékok miatt, mivel a településen szinte mindenhol védett fogyasztóknak vannak regisztrálva a szolgáltatónál a háztartások. A

postai szolgáltatást mobil postával oldják meg: naponta jár postautó a településre. A szélessávú internet-elérés az önkormányzat által biztosítva a településen működik. Habár az eszközök korlátozottan vannak. A településeken rendkívül kevés kereskedelmi és egyéb lakossági szolgáltatás vehető igénybe: nincs gyógyszertár, a minimális árukészlettel rendelkező boltok sincs állandó nyitvatartása, de jellemzőbb, hogy a helyi lakosok a mozgó boltból és a mozgó zöldségestől vásárolnak élelmiszert, melyek jellemzően kb. 15-20%-kal drágábbak, mint a járás fix boltjai.

Intézményi és szociális ellátottság tekintetében súlyos hiányokról beszélhetünk, mert semmilyen szociális, oktatási-nevelési és egészségügyi intézmény nincs, az ellátásokat és szolgáltatásokat biztosító települések pedig nehezen érhetőek el, a települést kijáró rendszerben ellátó szolgáltatások biztosításához pedig rendkívül kevés a szakember, így nagyon alacsony heti óraszámokban tudnak jelen lenni a településen. A gyerekek napközbeni intézményes ellátási formái csak más településeken érhetőek el: a településen bölcsőde, óvoda, iskola, Biztos Kezdet Gyermekház sincs.

A családsegítés kéthetes ciklusokban biztosan elérhető, míg szükség szerint tervezetten, kitelepülő szolgáltatásként.

A SzoHE Piskón 11 fő időst lát el, a Babilista Szeretetszolgálat ételadományát szinte mindenki igénybe veszi. Az egészségügyi szolgáltatások nagyon alacsony óraszámokban érhetőek el a településen. A háziorvos 2 éve nem járt a településen. Védőnői látogatás heti egy alkalommal 2-3 órában van, míg gyermekorvosi rendelés pusztán havi egy alkalommal történik a településen. Háziorvosi rendelő és védőnői tanácsadó épület azonban megtalálható a településen.

A Családsegítő Szolgálatnál dolgozó munkatársak szerint a piskói lakosság többségét terheli valamilyen közüzemi és/vagy hiteltartozás. Hitelkártya vagy személyi hitel tartozással kb. a családok 70%-a érintett, közülük a legtöbbszörnek a Provident pénzügyintézetnél van felhalmozott tartozása.

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok</u> : hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	3
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok</u> : megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	15
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok</u> : viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	5

3 A lakásállomány helyzete

Piskón 83 db lakóingatlan található, amelyek döntő többsége 2 szobás, félkomfortos lakás. A komfort nélküli lakások száma Piskón 14 db. Életveszélyes, egészségre egyértelműen káros ingatlan kb. 9 található a településen.

Lakások száma (2019)	83	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	64	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	78	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0	

A háztartások közel 100 % - ba be van vezetve az áram, áramlopásokról nem számolhatunk be. A települések ingatlanjainak 80%-ában van emésztő a szennyvíznek, viszont a víz nem mindenhol megoldott, összesen 64 háztartásba van bevezetve. Sokan a közkutakat használják. A faluban összesen hét közkút van, amiből 6 üzemel is, A lakosság egyik napról a másikra él, nincsenek hosszú távú tervek, tartalékok, összetartás és gyökerek. A településen

70 ház 1945 előtt épült, de felújítási munkákat csinosítást, javítást elvétele látni a falukép is lehangoló. A lakosságnál nincsenek tartalékok a váratlan kiadásokra, adósságspirál, újratermelődő szegénység jelensége megfigyelhető, a szegénység kultúrájának minden jellemvonásával. Ezért is kimondható, hogy a település teljes egészében szegregátumnak tekinthető. Eladó ingatlan a településen kettő található egy a Kossuth u.34 szám alatt. Ez egy komfortos ingatlan melynek vételára 3,5 millió Ft. A másik ingatlan a Kossuth u. 15. szám alatt található ez is komfortos, központi fűtéssel rendelkező ingatlan ennek vétel ára 3,7 millió Ft. A falu közepén 10 üres telek található, ezek a polgármester elmondása szerint terhelt telkek. 1 önkormányzati ingatlan van, ahol egy rászoruló család él 2 gyermekkel, ez a polgármester jóindulatának köszönhető. Jelenleg nem kell fizetnie az ott lakásért.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	9
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	17
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	20
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	14

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A településtérségi pozíciója tekintetében Piskó rossz pozícióba sorolható be: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő.

A vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő. A roma népesség becsült aránya 98 %.

Elsődleges probléma a foglalkoztatottság alacsony szintje, mely részben a felnőtt lakosság alacsony iskolai végzettségéből, részben a rossz közlekedési lehetőségekből és a települési környéki munkahelyek hiányából fakad, illetve az érdektelenségből. A közmunkaprogramban foglalkoztatottak száma magas.

A településen semmilyen intézményes ellátás nem található, a helyközi járatokkal nehézkes ezek elérése. A településre kijáró szakemberek (védőnő, gyermekorvos, családsegítő) mindössze kétheti néhány órában tudnak a településen jelen lenni. A házi orvos 2 éve nem volt a településen. A szülők körében az általános életvezetési, szülői készségek és alapismeretek hiánya, mely később a gyermekeknél komoly szociális és kognitív lemaradások formájában jelentkezhet.

Az itt élők egyáltalán nem tudják a jövedelmüket beosztani, nincsenek megtervezve a kiadásaik, kiadásokkal nincsenek tisztában. Nagyon fontos lenne az adósság kezelése megtanítása, a háztartási napló vezetése. Különös figyelmet igényel az árverésre kitűzött ingatlanok „megmentése”. A településen uzsoráról nincs információnk. Addiktológiai problémák: különösen az alkoholfogyasztás.

Piskó tömegközlekedési helyzete igen kedvezőtlen, hiszen Vajszló felől naponta összesen 5 autóbusszal közelíthető meg, korán reggel 2 délben és délután 1-1, valamint este 1. amelyek a település közepén fordulnak. A tovább utazás Vajszlóról csak átszállással lehetséges.

Vasútvonal nem érinti.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	3	6		9	
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		14	3	17	

nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		10	10	20	
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni		14		14	
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen					

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Foglalkoztatás javítását célzó program: A településen rendelkezésre álló munkahelyek bővítése mutatkozik az egyik legfontosabb fejlesztési területnek. A településen foglalkoztatási mentor alkalmazása. Közmunka programban dolgozók számának csökkentése. Párhuzamosan munkamotivációs programok szervezése.

Adósságkezelés kiterjesztése: már folyik adósságkezelési program a településen igény szerint. A segítség kérés csak tanácsadásig, az érkezett problémára történő megoldásra koncentrálódik. Ennek oka, hogy az ügyfelek csak az adott problémába vonják be az adósságkezelőt (pl. jövedelem letiltás), legtöbbször abba bízva, hogy kifizetik helyettük a tartozást. A településen mentorálást, azaz egy hosszan tartó folyamatot a pénzügyi tudatosság, illetve szemléletformálás tekintetében még egy ügyfélnél sem sikerült elindítani. Nem értik ennek a hasznát, nincs jövő képük, máról holnapra élnek. Elengedés, illetve részletfizetési megállapodás megkötése következtében előfordul, hogy már az első törlesztést sem fizetik be. Mindig kell a pénz másra, beteg lett a gyerek, fát kell venni stb. Mindenképpen pénzügyi tudatosság javítását célzó programra lenne szükség, hogy az ügyfelek eljussanak arra a pontra, hogy felismerjék, hogy a felhalmozott tartozást vissza kell fizetni. Ezt követően már a szakembereknek könnyebb dolguk lenne és tényleges segítséget tudnának nyújtani.

Mindenképpen pénzügyi tudatosság javítását célzó programra lenne szükség, hogy az ügyfelek eljussanak arra a pontra, hogy felismerjék, hogy a felhalmozott tartozást vissza kell fizetni, illetve segítséget merjenek kérni és ne a hatóságot lássák a szakemberben.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése: mindenképpen jogi szakember alkalmazása javasolt, aki a célcsoportnak ingyenesen segít. Előzetesen fel kell mérni, hányan élnek olyan ingatlanban életvitelszerűen, ami nem az ő nevükön van, és fontos a tulajdoni lapra bejegyzett tartozások előzetes átnézése.

Lakhatási programok:

A közműszolgáltatásokba való be-, és visszakapcsolás: minden lakásba be van vezetve az áramszolgáltatás 10 lakásban nincsen víz. Előrefizetős villanyóra 25 háztartásban van. A vízszolgáltatás tekintetében megoldás esetleges előrefizetős mérőóra program megoldás lehetne.

A magántulajdonú házak felújításának támogatása: A javításokra, felújításokra nagy igény mutatkozik. A tetőkommandó hatékonysága növelhető lenne, ha a családokat

együttműködésre buzdítja. Ez lehetne egy hosszan tartó adósságkezelésbe bevonás, ahol hosszú távon szakember segítségével pénzbeosztását tudatosra tehetnék, illetve, ha saját erőforrásuk- mind humán kapacitás mind anyagi erőforrásai- felhasználásával.

Bérlakásfejlesztés tekintetében

Krízislakások kialakítása: szükséges lenne a településen olyan krízislakás kialakítása, ahol természeti katasztrófa súlytotta ingatlanból, illetve az életveszélyes lakhatási helyzetből elhelyezhetők a családok. Jelenleg egy önkormányzati tulajdonban él egy család átmenetileg a polgármester jóindulatának köszönhetően.

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitellel családok lehetnének, akik jelenleg túlszűfolt lakáskörülmények között élnek. Előzetesen fel kell mérni, hogy esetleges állami támogatásra jogosultak-e egy saját tulajdonú ingatlan megszerzéséhez. Amennyiben nem egy köztes időszakra bérlakásba költöztethetők lehetnének addig ameddig az állami támogatáshoz szükséges jogosultságot meg tudják szerezni, illetve előtakarékoskodni tudjanak. Jelenleg 2 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás: Védett környezetben elégedélnek a településen, nem történt az utóbbi időszakban sem ki sem bevándorlás. A munkavállalás más településen minimális.

Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága a célcsoport körében:

Stabilizálás

Szoft programok:

- adósságkezelés: a településen élő családok 60%
- tulajdonviszony rendezés: nem ismert

Magántulajdonú lakások fejlesztése

- legszükségesebb karbantartási munkák végzése: 20 ház
- lakások komfortosítása, felújítása: 14 db

Bérlakás fejlesztés

- krízislakás: 3
- településen belüli mobilizáció: 2 család
- más jobb helyzetű településre mobilizálható 0.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

Piskó település helyzete közlekedési szempontból a többi környező településhez hasonlóan rossz. Habár nem zsákfalú, a buszok bemennek és visszamennek Vajszlóra, nincs a tömegközlekedés összekötve a környező településekkel, holott az utak ezt lehetővé tennék. Pécsre naponta öt járat megy, de mind átszállással (1, 2 vagy 3), a legkorábbi 06.07 perckor indul, a menetidő átlagosan másfél óra. Vissza Piskóra, Pécsről az utolsó 17.35 perckor indul, 1 óra 50 perces menetidővel. Hétvégén még rosszabb a helyzet, mivel kizárólag egy járáttal lehet be- és visszajutni. A település lakosság száma stagnál. A lakók 98%-a roma nemzetiségű becslések szerint.

A közmunka programban jelenleg 43 főt foglalkoztat az önkormányzat. Ács és tetőfedő mellett idény munkában 5-6 fő dolgozik, Hermatika Bt. 8 főt foglalkoztat a helyi sertés telepen 2 fő dolgozik, illetve a Katolikus Karitasz 3 helyi főt foglalkoztat.

A faluba új családok nem költöznek, a kifelé vándorlás sem megfigyelhető meg. Lakhatási helyzettel kapcsolatos fejlesztések az elmúlt években nem történtek. Az úthálózat felújítása szakaszosan történik, az elnyer pályázatoknak megfelelően. Az egész település szegregátumnak tekinthető.

A falu közművesített: villany, víz, elérhető, vezetékes gáz sehol sincs, ugyan úgy, mint csatorna sem, a háztartásokban emésztők használnak. Most van kiépítés alatt az egyéni szennyvíztisztító berendezések telepítése. Az elmúlt években pályázati forrásból jelentős mértékben tudták javítani az ivóvízminőséget.

Helyi gazdaság fejlesztés nem történt az elmúlt években a településen.

Lakásépítés egyáltalán nem jellemző, felújítások is csak azóta mióta a Karitasz a településen van és van erre felépülő programja.

Jelenleg két eladó ingatlanról tudunk a településen. Mindkettő komfortos 3,5 millió illetve 3,7 millió Forint az áruk. Üres telek található a falu közepén kb. 10 db, ezek terhelt telkek a polgármester szerint.

Piskón nem működik óvoda és iskola. A vajszlói iskola és óvoda ad lehetőséget a gyermekeknek a tanulásra. A településeken rendkívül kevés kereskedelmi és egyéb lakossági szolgáltatás vehető igénybe: gyógyszertár nincs, egy élelmiszerbolt van minimális árukészlettel, délelőtti pár órás nyitvatartással.

A polgármester együttműködő, teljes mértékben támogatja a településen belüli mobilizációt. A településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához nem fűződik érdeke. A településvezetés nem nyilatkozott, hogy érdekelt lenne a lakosság megtartásában. A potenciális áthelyeződés fogadó településen nem releváns. A térségben nincsen jelentősebb növekedési centrumot jelentő település.

Intézményi és szociális ellátottság tekintetében semmilyen szociális, oktatási-nevelési és egészségügyi intézmény nincs. Az ellátásokat és szolgáltatásokat biztosító települések pedig nehezen érhetők el, a települést kijáró rendszerben ellátó szolgáltatások biztosításához pedig rendkívül kevés a szakember, így nagyon alacsony heti óraszámokban tudnak jelen lenni a településen.

A fogadó településen a lakóingatlanok áráról nincs információ.

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Krízislakások biztosítása: 3 db

Szükséges lenne a településen olyan krízislakás kialakítása, ahol természeti katasztrófa súlytotta ingatlanból, illetve az életveszélyes lakhatási helyzetből elhelyezhető a családok.

Bérlakásfejlesztések:

Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitellel családok lehetnének, akik jelenleg túlszűfolt lakáskörülmények között élnek. illetve ahol a lakhatásuk bizonytalan egy esetleges árverés miatt. Előzetesen fel kell mérni, hogy esetleges állami támogatásra jogosultak-e egy saját tulajdonú ingatlan megszerzéséhez. Amennyiben nem egy köztes időszakra bérlakásba költöztethetők lehetnének addig ameddig az állami támogatáshoz szükséges jogosultságot meg tudják szerezni, illetve előtakarékoskodni tudjanak. Bérlakásprogramba bekerülő családok mellé nagyon aktív szociális munka hozzárendelése szükséges.

településen belül mobilizálható családoknak Jelenleg 2 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás:

nem releváns

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	3	2	0	5
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	1	0	0	1
Túlzásúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	1	1	0	2
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	1	0	0	1
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	0	1	0	1
Összesen	3	2	0	5

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.